

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.124/2015/4.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Papp-Kalász-Tóth Ügyvédi Iroda által képviselt I. r. és a II. r. perújított felpereseknek dr. Gulyás Ildikó ügyvéd által képviselt perújító alperes elleni perújítási eljárásban a Debreceni Törvényszéken 1.G.40.041/2014. számon indult és a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.545/2014/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a perújító alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a perújító alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. r. perújított felperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) Ft, a II. r. perújított felperesnek 425.000 (négysszázhuszonötezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 3.400.000 (hárommillió-négysszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

2007. május 31-én az I. r. perújított felperes (a továbbiakban: I. r. felperes) és a perújító alperes (a továbbiakban: alperes) teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződést kötött. Az abban írtak szerint: az I. r. felperes 8.000.000 Ft-ot adott 2010. május 31-i lejáráttal, évi 10%-os ügyleti kamat mellett az alperesnek, és ez utóbbi a pénz átvételét a szerződés aláírásával egyidejűleg elismerte.

Ugyanezen a napon a II. r. perújított felperes (a továbbiakban: II. r. felperes) is kötött egy teljes bizonyító erejű magánokiratba

foglalt kölcsönszerződést az alperessel 26.000.000 Ft kölcsönadására, a fentiekkel azonos feltételek mellett.

Az alperes a felperesek felszólítása ellenére a megállapodásokban megjelölt és lejárt ügyleti kamatfizetési kötelezettségének nem tett eleget. 2008 májusában a felperesek felmondták ezért a kölcsönszerződéseket az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság alperes akkori tagjához címzett levelükben.

A felperesek a 2008. június 12-én benyújtott keresetlevelükben kérték kötelezni az alperest, hogy az I. r. felperes részére 8.000.000 Ft-ot, a II. r. felperes részére 26.000.000 Ft-ot, valamint az ezen összegek után 2007. május 31-től járó ügyleti kamatokat fizesse meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott többek között a szerződések színleltségére, valamint arra, hogy az okiratokban írtakkal szemben, a peres felek között ténylegesen nem került sor pénzátadásra.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 7.G.40.151/2008/41. számú ítéletével a felperesek keresetének helyt adott.

Jogi álláspontja az volt: a Pp. 196. § (1) bekezdésének d) pontja szerint a gazdálkodó szervezet felperesek és az alperes által üzleti körükben kiállított, szabályszerűen aláírt okiratok az ellenkező bebizonyításig, teljes bizonyítékul szolgáltak arra, hogy az alperes az azokban foglalt nyilatkozatokat megtette, illetőleg elfogadta, magára kötelezőnek ismerte el. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelte annak bizonyítása, hogy a kölcsönszerződések a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 207. § (6) bekezdése értelmében színleltek és ezért semmisek. Az elsőfokú bíróság szerint a mindkét fél általi színleltséget azonban nem bizonyította.

A megyei bíróság utalt arra is, hogy a kölcsönösszegek átadását sem tudta az alperes megcáfolni. 2007. december 14-én írásban kijelentette - magát alperesi „üzletvezetőként” és „tulajdonosaként” feltüntetve, - hogy a felpereseknek járó, összesen 34.000.000 Ft-ot nem képes visszafizetni. 2007. december 28-án pedig, a felperesek törvényes képviselőjével közösen okiratokat írt alá, amelyekben rögzítést nyert a felpereseket megillető, lejárt, 2007. május 31. és 2007. december 13. közötti időtartamra eső ügyleti kamatok mértéke is. Az elsőfokú bíróság nem talált ésszerű magyarázatot arra, ha az alperes ténylegesen nem jutott hozzá a perbeli kölcsönökhöz, miért csak a kamatokról való lemondásra kívánta rábírni a felpereseket a könyvelési irodája által elkészített, de a felperesek által alá nem írt, 2007. december 31-i keltezésű nyilatkozatokkal.

Az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékok

mérlegelésével a Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján a keresetlevélben megjelölt kölcsönszerződések létrejöttét megállapította. Azoknak a Ptk. 525. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerint, az ügyleti kamat megfizetése, utóbb a kölcsön visszafizetése előli elzárkózás miatti súlyos szerződésszegés, illetve az adósnak a kölcsönadással kapcsolatos tagadó nyilatkozata miatti azonnali hatályú felmondását jogszerűnek tartotta. Az így lejárttá vált tőke összeg és ügyleti kamat megtérítése iránti igényt alaposnak találta.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Ítéltábla a Gf.IV.30.700/2009/7. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a tőke összeg megfizetésére kötelező részében helyben hagyta, az ügyleti kamatok megfizetésére vonatkozó részében annyiban változtatta meg, hogy a 2007. május 31-i kezdő időpont mellett, 2008. június 20-át mint az ügyleti kamatfizetés végső időpontját is megjelölte.

Maradéktalanul egyetértett a bizonyítékok mérlegelésével. A fellebbezésben foglaltak alapján többek között hangsúlyozta, az alperes egyetlen tagjának nyilatkozatait az alperesi fizetési kötelezettség megállapításakor közvetett bizonyítékként akkor is értékelni kellett, ha ő nem is volt az alperes törvényes képviselője és az adott nyilatkozat nem minősült az alperes nevében tett nyilatkozatnak.

Az alperes a 2013. február 22-én benyújtott perújítási kérelmében kérte a fent ismertetett jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesek keresetének elutasítását a Pp. 260. (1) bekezdés a) pontja alapján. Hivatkozott a vele szemben indult adóhatósági eljárás során a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatóságának 2012. december 5-én kézbesített 2113556803. számú határozatában tett arra a megállapításra, hogy a perbeli kölcsönszerződésekben írt kölcsönösszegek ténylegesen nem kerültek átadásra az alperes részére.

A Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.321/2013/2. számú végzésével elrendelt megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 7.G.40.151/2008/41. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

Utalt arra, a Pp. 4. § (1) bekezdése értelmében az adóhatóság által megállapított tényállás a polgári perben eljáró bíróságot nem kötötte. Az alperes által hivatkozott határozat adójogi szempontból azt vizsgálta, hogy a perbeli kölcsönszerződések megkötésével keletkezett-e adófizetési kötelezettsége az alperesnek. Ennek során azt állapította meg, hogy az azokban írt pénzösszegek az alperes törvényes képviselőjének kezéhez, illetve az alperes házipénztárába nem kerültek. Arra következtetett ezért, hogy azok nem hiányoztak a 2007. év végi pénztárkészletből. Nem keletkezett emiatt adó- és járulékfizetési kötelezettség az alperes számára.

Az elsőfokú bíróság rögzítette azt is, az alapeljárásban eljáró

bíróság szükségtelennek tartotta az arra vonatkozó bizonyítás lefolytatását, hogy a peres felek között történt-e tényleges pénzátadás. A perújítási eljárásban ezért tanúbizonyítást vett fel e körben. A felperesek törvényes képviselőjének vallomása, az alperes tagjának 2007. december 14-én és december 28-án tett nyilatkozatai, a felperesek alpereshez címzett felszólításai alapján azt állapította meg, hogy az érintett pénzeszegek valóban az alperes tagjának kerültek átadásra. A perbeli időszakban ugyanis a tag, bár nem volt a cég szervezeti képviselője, az alperes ügyvezetőjének hozzájárulásával ténylegesen az alperest képviselte. Annak ügyeiben rendszeresen eljárta, így a részére átadott pénzeszegek az alperes részére történt teljesítésnek minősülnek. A pénz tényleges átadását az elsőfokú bíróság alátámasztottnak látta a felperesek cégjegyzésre jogosult képviselőjének és könyvelőjüknek vallomásán túl, az alapügyben beszerzett könyvszakértői véleménnyel, a kölcsönszerződések megkötésével egyidejűleg a felperesek képviselője általi kölcsönnyújtáshoz szükséges forrás bizonyításával. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy az alperes érdekkörébe eső tanúk előadása a pénzátadás tényét nem cáfolta. Közvetlen ismereteik nem voltak, csak az alperes tagjától hallottak a perbeli ügyletek megkötésének céljáról. Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított annak jelentőséget a tényállás megállapítása tekintetében, hogy a peres felek közös könyvvizsgálója nem észlelte a felperesi és az alperesi könyvelések közötti ellentmondást. Mindezekre tekintettel az eljárta bíróság a perbeli kölcsönszerződések létrejöttét, azok alapján az alperes részére történt tényleges teljesítést, az alperest terhelő tőke összeg és az ügyleti kamat megfizetésére vonatkozó kötelezettséget az alapeljárásban ítéletet hozó bírósággal azonosan megállapította.

Az alperes fellebbezése alapján eljárta ítéltőábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

Ügy ítélté, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen, gondosan mérlegelte.

Az ítéltőábla azt hangsúlyozta: a perbeli pénzeszegek átadásakor csak a felperesek törvényes képviselője és az alperes egyetlen tagja volt jelen. Valamennyi, a perben meghallgatott tanú vagy az egyik, vagy a másik féltől hallott a kölcsönszerződések megkötéséről, a pénzátadásról. Az alperes tagjának aláírt nyilatkozatai, a felperesek könyvelési adatai, a felperesek képviselőjének a felperesek részére történt kölcsönnyújtása annak érdekében, hogy a pénz az alperes részére átadható legyen, a felperesek állításait támasztották alá. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy mind a felperesek törvényes képviselője, mind az alperes tagja a cégek vagyonát sajátjaként kezelte. Az okiratok tartalmának megdöntésére ezért alkalmatlannak tartotta azt a felperesek törvényes képviselője által tett nyilatkozatot, miszerint az ügyletek megkötése idején még vele házastársi kapcsolatban állt alperesi tagnak nagy összegű tartozásai miatt

került sor a kölcsönszerződések megkötésére. A másodfokú bíróság súlytalannak tartotta azt az alperesi hivatkozást is, hogy az elsőfokú tárgyaláson felmutatott zsákban a perbeli pénzösszeg nem férhetett el, emiatt az azzal kapcsolatos, a felperesek törvényes képviselője által tett vallomás, miszerint az alperes tagja abba tette a részére átadott pénzt, nem felelhet meg a valóságnak. Utalt az ítélet tábla arra, hogy a tanú bizonytalan volt a felmutatott zsák megítélésében. Csak azt adta elő, hogy egy ahhoz hasonló, esetleg nagyobb méretű zsákban került sor a pénz elszállítására.

A másodfokú bíróság egyébként, a Pp. 235. § (1) bekezdésében írt rendelkezésekre utalással, elutasította a másodfokú eljárás során, az alperes általi, a pénzzállításra alkalmatlan zsák megtekintésére, befogadó képességének vizsgálatára vonatkozó indítványt.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését az alap eljárás során hozott jogerős ítéletre kiterjedően és a felperesek keresetének elutasítását, másodlagosan a perújítási eljárás során eljáró elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását. Előadta, hogy a támadott határozat a Ptk. 523. § (1) bekezdését, a Pp. 206. § (1) és (2) bekezdését, a Pp. 235. § (1) bekezdését sérti.

Állította, a felperesek nem bizonyították a perbeli kölcsönösszegek átadását. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság az alperes javára értékelhető bizonyítékokat teljesen figyelmen kívül hagyta, eljárási szabályt sértve utasította el a szemle megtartására tett indítványát. Az alperes előadta, az ítélet tábla nem értékelte a felperesek törvényes képviselőjének nyilatkozataiban fellelhető ellentmondásokat, valamint azt, hogy az alperes által meghallgatni indítványozott ügyvédek titoktartás alóli felmentését nem adta meg. Az alperes szerint mérlegelniük kellett volna az eljáró bíróságoknak, hogy az alperesi ügyvezetőnek azon túl, hogy a tag utasítására aláírta a kölcsönszerződéseket, nem volt tudomása azok megkötésének céljáról, megvalósulásáról. Az alperes értékelendőnek tartotta volna a felperesek törvényes képviselőjének azon előadását, miszerint az alperes tagjának - aki ekkor házastársa volt - válási szándéka miatt ragaszkodott ahhoz, hogy a cégek közötti kölcsönről legyen „papír”. Nem vélte súlytalannak azt a felperesek törvényes képviselője által tett nyilatkozatot, hogy az alperes tagjának volt ténylegesen szüksége pénzre, nem az alperesnek. Állította, az alperes könyvelésébe azért nem kerültek be a kölcsönügyletek, mert abból neki ténylegesen nem volt bevétele. Utalt arra, nem is volt szüksége kölcsönre, mert a perbeli ügyleteket megelőzően pár héttel egy másik cégtől 140.000.000 Ft-ot kapott kölcsönként. Az alperes megismételte a megelőző eljárások során tett azt a nyilatkozatát, hogy a színlelt perbeli ügyletek a felperesek nagy összegű pénztárhéztartásának

eltüntetését, az azt terhelő adófizetési kötelezettség kijátszását szolgálták.

A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását indítványozták. Vitatták az alperes által állított jogszabálysértéseket. Utaltak arra, hogy az alperes tagja, bár nem volt a cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezető, ténylegesen ügyvezetői jogokat gyakorolt. A felperesek könyvelésében a kölcsönügyletek szerepeltek. Azok megkötését az alperes tagjának írásbeli nyilatkozatai, a meghallgatott tanúk vallomása alátámasztotta.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján, és azt a felhozott indokokra tekintettel nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria előrebocsátja, hogy a bíróságnak a perújítási kérelemről való döntés során nem a korábbi jogerős ítélettel elbírált keresetet kell ismételten elbírálnia (BH1991.446.). A perújítási eljárásban az új bizonyítékok sosem önmagukban, hanem az alap perbeli bizonyítékokkal együtt mérlegelendők. A perújítóra hárul annak bizonyítási terhe, hogy az új bizonyíték a többi bizonyítékkal egybevetve alkalmas-e az alap perben megállapított tényállás megdöntésére és ezáltal a perújítóra nézve kedvezőbb határozat meghozatalára (BH2001.34.).

A Kúria egyet értett az eljáró bíróságokkal abban, hogy a Pp. 4. (1) bekezdése értelmében nem kötötte őket a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjára alapítva, az alperes által hivatkozott adóhatósági határozat.

Az adóhatósági határozat és az azt megelőzően eljáró Debreceni Törvényszék 7.K.30.122/2012/5. számú ítélete - az ezen eljárásokban rendelkezésre álló bizonyítékok alapján - rögzítette, hogy a kölcsön adott összegeket nem az alperes törvényes képviselője vette át. Ezt a tényt az adóhatóság akként értékelte, hogy a pénz ténylegesen nem folyt be az alpereshez, ezért annak nem volt az alperest, illetve törvényes képviselőjét terhelő adójogi vonzata.

A perújítás során eljáró peres bíróságok ezzel szemben, a magánokiratokkal és a tanúvallomásokkal igazoltan bizonyítottanak találták azt, hogy a szerződő felek között érvényesen létrejött kölcsönszerződések alapján a felperesek az alperes nevében eljárónak tekintették az ítéletekben részletezett körülményekre tekintettel e tagot.

E körben a Kúria kiemeli, hogy az egyszemélyes kft. tagjának speciális helyzetére is tekintettel ez indokolt volt. A felperesek az alperes tagja részére ténylegesen teljesítettek, amely akként értékelendő a később kifejtettek szerint - a külső jogviszonyokban -, hogy a kölcsönösszeg az alperes részére került átadására.

A Kúria hangsúlyozza, a tag és az alperes belső viszonyába tartozik, hogy közöttük az átadott pénz tekintetében történt-e elszámolás, az alperes tagja az alperesnek átadta-e a pénzt. A felperesek és az alperes közötti külső jogviszonyban az elszámolás vitatottsága nem mentesíti az alperest az alól, hogy a szerződések jogszerű, azonnali hatállyal történt felmondása miatt esedékessé vált kölcsöntartozást visszafizesse.

A Kúria mindezekre tekintettel, az alperes állításával szemben, úgy ítélte, hogy a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényállás megállapítása a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő okszerű mérlegelésén alapult. A felülvizsgálati kérelemben írtak alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok felülmérlegelésére okot adó körülményt ugyanis nem észlelt. Következetes joggyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére még akkor sem, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.).

A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság kellően megindokolta, hogy miért tartja szükségtelennek a szemle lefolytatását. A bizonyítékok mérlegelése tekintetében megelőzően kifejtettek miatt, sem a Pp. 235. § (1) bekezdésének, sem a Ptk. 523. §-ának megsértése nem volt megállapítható. A Pp. 268. §-a alapján - az eredménytelen perújításra tekintettel - az alapeljárásban hozott jogerős ítélet hatályában fenntartása a jogszabályoknak megfelelt.

A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatot, a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával, ugyancsak hatályában fenntartotta.

Az alperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelme miatt, köteles a felperesek jogi képviseleti munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni a Pp. 270. § (1) bekezdése és 78. § (1) bekezdése alapján. A Kúria ennek mértékét a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése szerint, általános forgalmi adóval növelt összegben határozta meg.

Az alperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illeték megtérítésére a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján köteles.

Budapest, 2015. november 17.

*Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács
Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k.
bíró*

A kiadmány hiteléül: